

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simen Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 20. januarja 1927.

Telefon št. 552

ŠTEV. 7.

Zakon o regulativnih hranilnicah.

Trgovinsko ministrstvo je izdelalo osnutek novega zakona za regulativne hranilnice. Z novim zakonom se hoče povečati varnost vlog v komunalnih hranilnicah. Tozadevne nove določbe so:

1. Hranilnica ne sme dajati posojila svoji občini ali okraju, ki jo je ustanovil in nosi jamstvo za varnost v njo vložnega denarja.

2. V upravni odbor hranilnice, ki bi ga naj tudi po novem zakonu volil občinski odbor ali okrajni zastop, mora biti voljena najmanj polovica članov, ki niso obenem člani občinskega sveta odnosno okrajnega zastopa. Voliti pa se smejo le osebe: a) ki uživajo v javnosti občno zaupanje in imajo smisel za gospodarstvo; b) ki niso dolžniki hranilnic in c) ki niso člani ravnateljstva, upravnega odbora, nadzorstva ali drugi funkcionarji in nastavljeni kakšnega drugega denarnega zavoda. (Ta odredba je obstojala deloma že sedaj.)

3. Nadalje predvideva načrt obširno nadzorstvo hranilničnega poslovanja in sicer: a) po hranilničnem posebnem nadzorstvenem odboru, v katerem pa ne smejo biti člani ravnateljstva, upravnega sveta in ne hranilnični uradniki. Ta odbor, katerega člani morajo imeti zadostno znanje knjigovodstva, vrši kontrolo vsega hranilničnega poslovanja, pregledava knjige in preizkuša letne zaključke ter vrši nenadne skontacije blagajne; b) nadzorstvo državne oblasti, ki se vrši po posebnih za to določenih in od hranilnice plačanih komisarijih, (kakor dozdaj); c) nadzorstvo in redno pregledovanje poslovanja po hranilnični »Zvezi«. Vsaka hranilnica bo po novem zakonu morala biti članica Zveze.

Kakor je iz navedenega razvidno, vsebuje načrt marsikatero dobro določbo. Vendar pa se pozna, da njega ustvaritelj izraženih misli ni zajemal iz lastnega izkustva in poznanja okoliščin, v katerih se razvija delovanje hranilnic.

bi hranilnica v bodoče svoji občini ali svojemu okraju ne dajala posojila, tako je treba upoštevati, da ima občina odnosno okraj, ki je hranilnico ustanovil in ki je napram vlagateljem prevzel jamstvo za varnost vlog ter s svojim premoženjem jamči za eventualno izgubo hranilnice, pravico zahtevati za to uslužnost protiuslugo hranilnice. To protiuslugo so vršile dozdaj hranilnice, ki še niso mogle razpolagati s čistim dobičkom v dohodne namene, na ta način, da so svojim občinam ob nujni potrebi in s privolitvijo nadzorstvene vladne oblasti dajale posojila po nekoliko nižji obrestni meri, kakor je bila ta določena za druge posojiljemalce. Tako se je skušala hranilnica oddolžiti občini odnosno okraju ter njenim davkoplačevalcem za njihovo jamstvo, katerim je prišla ta podpora nedeljena v prid. Ker sme tudi Državna hipotekarna banka, za katero jamči država, dajati po svojem zakonu tej posojila, se ne more enaka pravica odrekati komunalnim hranilnicam napram občinam.

Izkoriščanje hranilnice po svoji občini more se preprečiti tudi na druge načine, kakor samo s prepovedjo posojila. Eden teh načinov bi bila na eni strani zakonita določba, s katero se odločno maksimira zadolženje lastne občine pri hranilnici z ozirom na stanje hranilnih vlog, na drugi strani pa določba, da se v upravo hranilnice ne volijo osebe, ki so obenem člani občinske uprave. Hranilnična uprava bodi povsem ločena in neodvisna od uprave občine. To načelo je sprejela v svoja vzorna pravila »Zveza jugoslovanskih hranilnic« in nekatere hranilnice že tudi imajo s to določbo uveljavljena pravila. Nadalje bi vodila ta določba do depolitizacije hranilnic, kar se mora v prilog hranilnic nujno zahtevati. Zakonitim potom se mora preprečiti, da bi z razpustom občin, sveta bila razpuščena tudi uprava dotične komunalne hranilnice. Hranilnice so čisto gospodarska podjetja, ustanovljena v korist najširših slojev, zbog česar se morajo tudi upravljati iz strogo gospodarskega stališča.

Kakor je umesna določba, da naj

Prvo stopnjo nadzorovanja, ki je v načrtu novega zakona predvidena, pa naj bi vršila občina s svojim, za to določenim preglednim odborom, da dobi na ta način pregled o pravilnem poslovanju hranilnice. V novi zakon se morajo tudi vnesti določbe glede molčečnosti nadzorovalnih funkcionarjev, kakor tudi kazni, ki zadene nepravilnosti zlorabil ter s tem hranilnici škodoval na zaupanju.

ZNAMENJE ČASA.

V zadnjem »Uradnem listu« (št. 7) z dne 15. januarja t. l. je objavljenih 23 oklicev o dražbi nepremičnin, ki se prodajajo tekom tekočega meseca in v prvi polovici meseca februarja t. l. Nepremičnine, za katere se dražba vrši, so sedno cenjene preko 2½ milijona dinarjev.

III. SEJEM ZA KOŽUHOVINO V LJUBLJANI.

Tretje leto priredi uprava Ljubljanskega velesejma vzajemno s Slovensko lovsko zadrugo v Ljubljani na velesejskem prostoru sejem za kože divjih živali. 24. januar, to je prvi ponedeljek po sv. Neži, je lovem že znan dan za prodajo lovškega plena. Sejem se bo začel ob 8. zjutraj. Lovci more kože došlim kupcem predati fiksno ali jih pa oddati v komisijsko prodajo Slovenski lovski zadrugi, ki bo vzajemno z velesejsko upravo kože sortirala, porazdelila v partije in nudila 26. t. m. domačin in inozemskim kupcem dražbenim potem v nakup. Lovci in trgovci s kožami opozarjamo, da morejo svoje kože tudi poslati na velesejem, da si prihranijo stroške za potovanje v Ljubljano. Vendar morajo biti vse kože najpozneje do 25. januarja opoldne na velesejskem. Vsaka koža večje vrednosti mora biti opranjena s kartonskim listkom, na katerem naj se zapiše točen naslov odpadatelja; kože manjše vrednosti in večjih kvantitet (zajci, krli, polni itd.) v trdnem zavoju in točno preštete. S poselno počto naj se pošlje še seznam odpadanih kož, ker se pri prevzemu preštejejo in prekontrolirajo. Čim več kož pride organiziranim potem na trg, tem

boljša bo cena. Lovci, trgovci, obračajte se za informacije z zaupanjem na upravo velesejma ali Lovsko zadrugo.

VII. MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V LJUBLJANI.

(2. do 11. julija 1927.) Urad Ljubljanskega velesejma je razposlal na vsa večja in ugledna industrijska, obrtna in trgovinska podjetja prijavnice za udeležbo kot razstavljalca na letšnjem vzorčnem velesejmu, ki se bo vršil od 2. do 11. julija t. l. Termin je ugoden, ker je v tem času močnejši poset kupcev, ki zvežejo svojo trgovinsko pot na velesejem z istočasnim obiskom naše lepe Slovenije. Večina lanskeletnih razstavljalcev bo zasedla svoje stare razstavne prostore. Naprošajo se vsi oni, ki imajo posebne želje glede prostora in udeležbe, da to prijavijo takoj sejskemu uradu, ki bo vsakemu radevolje in najbolje ustregel, česar pa pozneje ne bo mogel več.

EKSPORTNI KREDIT V AVSTRIJI.

V Avstriji računijo s tem, da bo v najbližjih tednih izšla koncesija za ustanovitev nove družbe, ki naj vodi posle eksportne kreditne zavarovanja. Nato bi se v februarju nova družba lahko konstituirala. V najugodnejšem služaju bi začela družba z delovanjem v mesecu marcu. Kamorkoli pogledamo, povsod vidimo živahno delovanje na polju eksportnega kredita.

SLADKOR.

V začetku leta je bil sladkorni trg zelo hladen, opri na ugodni statistični položaj. Pa ni dolgo držal. Kajli kubanska produkcija se je zelo hitro pričela. Odlok vlade je namreč prepovedal vsako produkcijo pred 1. jan. 1927. In res takrat ni nobena tovarna delala. Takoj nato so pa začele z delom vse centrale, in tekom enega tedna je dosegla produkcija polno intenziveto. Sicer to ni nič nenavadnega, saj ima Kuba tudi po restrikciji pravico do 4.500.000 ton, skoraj dvojna predvojna višina; a psihološki vpliv hitrega začetka je bil velik. In to bo še trajalo.

Mikusch je izračunal, da se je evropski konsum v lanskem letu dvignil za 4.6%. V Ameriki so pa porabili lani

LISTEK.

Lj. Čurčin:

Vprašanje organizacije zunanje službe.

(Konec.)

2. Drugi poskus reforme obstoja v konferenci, kojoj je vršilo konzularno odelenje ministrstva za zunanje posle o sestavi pravilnika za konz. službo in o odboru, ki ga je bilo treba ustanoviti z gospodarskimi predstavniki v svrhu reforme te službe in vzdrževanja kontakta ministrstva za zunanje zadeve z gospodarskimi krogi. Ta konferenca in ta odbor se moreta smatrati le za posvetovalna v tem smislu, da se gospodarskim predstavnikom nudi prilika, da prijavljajo, a ministrstvu da spozna dotične želje in pritožbe; ali istotako kakor bi se podjetnik zabvalil, da mu uradnik zunanje službe organizira njegovo podjetje, tako bi tudi ministrstvo za zunanje posle moralo odkloniti vsaki poskus, da mu gospodarski zastopniki organizirajo del njegove službe. Informiranje ministrstva za zunanje posle je stvar zase, ali organiziranje tudi le enega dela zunanje službe je čisto druga stvar.

3. Slednjič se tretja reforma nana-

ša na ustanovitev generalne direkcije za trgovske pogodbe. Ta poskus je moral biti resnejše narave, da se je mogel smatrati za eno prvih etap korenite reforme te službe, t. j. da se je paralelno pričelo tudi z izvršitvijo ostalih reform, predvsem uradniške politike za zunanjo službo. Kakor smo že ugotovili, obstoječi kader uradnikov te službe, tudi če bi sicer popolnoma odgovarjal vsem zahtevam točasnih mednarodnih odnosaev, ni izobražen v gospodarskem pravcu. V kolikor se je pričelo z njegovo diferenciacijo in specializacijo v tem pravcu, zgodilo se je to le sporadično in brez vsakega sistema. Obstajalo še strokovnjaki izven ministrstva. Vzeli večje število strokovnjakov od drugod, če bi jih bilo, pomenilo bi rušenje homogenega značaja tako delikatne službe kot je ta. Ustanavljanje raznih sekcij in njih izpopolnitev z ljudmi, ki niso gospodarsko dovolj izobraženi ali ki niso uvedeni v zunanjo službo, odgovarjalo bi zopet samo želji posameznikov, da se ustvarijo nova mesta ali da se stori nekaj za pomirjenje gospodarskih krogov.

Da bi bila reforma praktične vrednosti, nanašati bi se morala na celo službo, pričene predvsem pri ministrstvu samem, ki bi moralo dajati na-

vodila, a tega do danes ne dela, pa do honorarnih konzularnih agencij, in ta reforma bi morala pričeti z vodenjem uradniške politike, katere program bi kot glavne točke moral obsegati: reformo sprejemnega izpita in naknadno praktično in teoretsko izobrazbo uradnikov v gospodarskem pravcu; pripuščanje vseh k izpitem in izpopolnjevanje službe z vsemi sposobnimi elementi strogo po kvalifikaciji brez vsakega protežiranja ene pokrajine ali stranke; strogo odstranitev političnih, strankarskih in osebnih momentov pri premeščanju in napredovanju; razdelitev dela in stopnjujočo specializacijo po strokah in geografskih skupinah itd. Ker pa bi tako mnogostanska reforma, če bi se resno pojmovala, trajala več let, predno bi bila uspešno izvršena, treba jo je izvajati v etapah; ker pa tudi na to gospodarstvo ne more več čakati, treba je najti način, da se pospeši reforma v prvi etapi in s tem zadovoljiti najmanjše potrebe službe potom namestitve omejenega števila gospodarskih strokovnjakov; vzeti bi jih bilo, kolikor bi to bilo mogoče, iz že obstoječega uradniškega kadra zunanje ali administrativne službe, in pa tudi izven njega. Strokovnost bi morali dokazati ti uradniki s posebnim izpitem,

v kolikor bi ne bila notorična, kakor je to na primer bilo z dr. Djuridjem. Ti strokovnjaki bi morali za sedaj zagotoviti novo gospodarsko orientacijo ministrstva za zunanje posle s sestavo programa organizacije v etapah in to potem dopolnjevanja nove generalne direkcije za trgovske pogodbe, ki naj se postopoma razširi v že omenjeni gospodarski referat, ta privredni referat bi bil obenem mesto, iz katerega bi se uradniki pošiljali v inozemstvo v svrhu organiziranja gori omenjenih gospodarskih referatov v najvažnejših poslanstvih in trgovskih odelenjih pri konzulatih. Šele ob zaključku te etape bi se moglo misliti na to, da se v službi sami izvede nadaljna specializacija uradnikov in diferenciacija uradnikov, pričene z izpravitvijo generalne direkcije v odelenja in odseke in prehajajo najprvo na ona zastopstva, ki morajo vršiti predvsem gospodarske posle, in kasneje tudi vsa ostala predstavništva v inozemstvu in to vedno v oni meri, v kateri bodo na razpolago strokovno izobraženi uradniki, ali tako da bi ministrstvo kot centrala na eni strani bilo v stalni zvezi z glavnimi političnimi in gospodarskimi uradniki v državi, na drugi strani pa dajalo navodila in sprejemalo predloge od naših zastopnikov v inozemstvu. Ravno

5.637.000 ton sladkorja, kar pomeni napram prejšnjemu letu dvig 210.000 ton ali 3,8%; na glavno je prišlo 110 funtov, leto prej pa 107 funtov. Iz teh podatkov, najvažnejših za svetovni trg v poštah prihajajočih konsumnih sladkornih trgov vidimo, da se je konsum sladkorja v lanskem letu normalno razvijal.

Vprašanje kulture v velikih proizvodnih dejavnostih pesi deslej še ni postalo akutno in je zato sedaj tudi približen pregled nemogoč. Na Nemškem na primer čakajo na odločitev glede carinskega zvišanja. To vprašanje bo v bodočih dneh nemški državni zbor na novo preneval. Na Češkoslovaškem bo prišlo v poštev zlasti vprašanje, ali bo kartel nadalje obstojal ali ne. Zaenkrat je ta kartel sklenjen samo provizorično za leto. Itd.

Načrt zakona o gospodarstvih zbornicah.

V četrtek dne 21. t. m. se vrši v Beogradu pri ministrstvu trgovine in industrije konferenca zastopnikov gospodarskih zbornic. Na konferenci se bo razpravljalo o načrtu novega zakona o zbornicah. Načrt je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije ter vsebuje v glavnem naslednja določila:

Zbornice za trgovino, industrijo in obrt so javne ustanove s teritorialno omejenim delokrogom.

Načrt predvideva za celo državo 9 zbornic in sicer v Ljubljani, Zagrebu, Osijeku, Novem Sadu, Beogradu, Skoplju, Dubrovniku, Sarajevu in Splitu.

Zbornice stoje pod neposrednim nadzorstvom ministra trgovine in industrije. V svrhu nadzorstva more minister po potrebi postaviti pri vsaki zbornici svojega komisarja, ki ima pravico prisostvovati in govoriti na vseh sestankih plenuma, sekcij in uprave.

Vse državne in avtonomne oblasti, vsa strokovna in stanovska gospodarska združenja na področju zbornice, delavske zbornice in druge korporacije, ki so po zakonu poklicane, da zastopajo gospodarske interese, kakor tudi vsa bančna podjetja, zavarovalna in prometna, lastniki trgovskih, industrijskih in obrtnih podjetij morajo dati zbornici na njeno zahtevo vsa pojasnila in podatke, ki so ji potrebni za izpolnjevanje svojih nalog. Lastnike in odgovorne upravnike imenovanih privatnih podjetij sme predsedstvo zbornice, ako ne bi izvršili naredbe zbornice, kaznovati z denarno globo do 1000 Din.

Zbornica se deli v sekcije. Zbornični statut določa število sekcij, upoštevajoč važnost posameznih strokov in zborničnem okolišču. Vsaka zbornica mora imeti najmanj tri sekcije.

Število zborničnih članov je odvis-

no od števila sekcij; vsaka sekcija mora imeti 12—16 članov. Člani in njihovi namestniki se volijo za 5 let potom direktnih in tajnih volitev; po sekcijah in kategorijah.

Zenske imajo samo aktivno volilno pravico. Zbornični član, ki se ne bi udeležil 6 sej v enem letu, ne da bi to zadostno opravičil, izgubi svoj mandat in ne sme biti več voljen za zborničnega člana.

Natančnejša določila glede volitev mora vsebovati zbornični statut.

Razen rednih članov more imeti zbornica tudi dopisujoče člane, koje imenuje plenum zbornice iz gospodarskih in drugih krogov, ki imajo posebne zasluge na gospodarskem polju.

Redni in dopisujoči člani vršijo svojo dolžnost brezplačno. Redni člani imajo samo pravico na pokritje stroškov zvezanih z izvrševanjem svoje dolžnosti. Znos določa statut. V statutu se more predvideti ta pravica tudi za dopisujoče člane.

Vsaka zbornica mora imeti svoj statut, kojega odobri minister trgovine in industrije. Statut mora vsebovati vsa določila o organizaciji zbornice, v prvi vrsti o sekcijah in volilni red.

Vsaka zbornica mora v plenarni seji tudi odobriti poslovni red, koji določa način obravnavanja poslov in zbornici in njenih sekcijah.

Poslovni jezik zbornice je brez izjeme državni jezik srbsko-hrvatsko-slovenski.

Vsi člani zbornice izberejo potem tajnega glasovanja na prvem sestanku nove zbornice, ki se ima sklicati najkasneje mesec dni po izvršenih volitvah, z absolutno večino glasov predsednika in dva podpredsednika. Izvolitev predsednika in podpredsednikov mora potrditi minister trgovine in industrije.

Organi zbornice so: plenum, sekcije, uprava in zbornični urad na sedežu zbornice, zbornični uradi na področju zbornice (ekspedijure) in zastopništva izven zborničnega področja.

Plenum se sestaja najmanj dvakrat letno. V zborničnem statutu se more določiti koji posli se naj obravnavajo v sekcijah. Vsaka sekcija ima svojega načelnika in gotovo število članov, koji predstavljajo odbor sekcije. Načelnik sekcije sklicuje seje odbora in cele sekcije.

Zbornično upravo predstavljajo: predsednik, dva podpredsednika in po 1 član vsake sekcije, kojega izvoli sama sekcija tako, da največ polovica članov uprave mora biti iz mesta, kjer ima zbornica sedež. Redne seje uprave se morajo vršiti najmanj enkrat v mesecu. Poslovne spise podpisuje predsednik ali njegov zastopnik in glavni tajnik kot šef urada ali njegov namestnik.

In samo tedaj bo vsak posamezni od njih vreden toliko kot nekaj polkov vojske, katere bo s svojim delom mogel čuvati. Vsak izdalek za organizacijo tako važne ustanove bi bil površen na drugi strani. Zato bi ponovili na tem mestu opombo, s katero smo končali še l. 1920 sličen članek v »Novi Evropi«, ki se je nanašal na zagotovitev budžeta, in koja se je glasila: »Pred sporazumom med ostalimi resničnimi ministri in strokovnjaki z ministrom za zunanje zadeve bi se moral izvršiti intimen razgovor g. ministra za zunanje zadeve z njegovim kolegom iz finančnega ministrstva, pri kateri priliki bi moral biti eden čim prepričevalnejši, a drugi čim veliko-dušnejši.«

TRIKO-PERILLO
za moške, žene in otroke,
volna, rami, barva, rokavice,
svežer, dolge rokavice, nahrbtnik,
nizki in visoki, iz lesa, dežniki,
klobi, lili, lepni ročni, palice, vlice, noži,
krojače, potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, brivce
edno le pri trdku

Josip Petelin
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.
Najbolje cene! Na voljo le malo!

Zbornični urad na sedežu zbornice je izvršni in administrativni organ zborničnega plenuma, sekcij in uprave. Na čelu zborničnega urada stoji glavni sekretar zbornice kot šef celokupnega konceptnega, strokovnega, manipulativnega osebja in slug zbornice.

Za predhodno proučevanje vprašanj, ki spadajo v delokrog zbornice, sme zbornica in vsaka sekcija izbrati posebne stalne ali začasne odbore iz svoje sredine ali iz vrst dopisujočih članov.

Najdalje do konca novembra vsakega leta je predložiti ministru trgovine in industrije zbornični proračun na odobritev. Ravnotako je predložiti ministru do konca marca eklepne račune o prošlem poslovnem letu.

Načrt predvideva tudi osnivanje zveze zbornic, vendar le fakultativno, ako se v tem vse zbornice soglasne.

Z odobrenjem ministra trgovine in industrije se morejo ustanoviti tudi v inozemstvu zbornice za trgovino, obrt in industrijo v svrhu pospeševanja gospodarskih interesov kraljevine S. H. S. v dotični državi. Tudi te zbornice stoje pod nadzorstvom ministra trgovine in industrije, ki jih sme tudi razpustiti.

Ko stopi novi zakon v veljavo, morajo vse zbornice prilagoditi svojo organizacijo in poslovanje predpisem tega zakona. Načrt predvideva za to gotove termine.

Ogrske gospodarske vesti.

Vodstvo narodne banke stoji v vprašanju znižanja obrestne mere na stališču, da znižanje zaenkrat ni aktualno. Zlasti važno je dejstvo, da je zasebna obrestna mera še zmeraj nad bančno mero; to se pravi, da denarni trg in denarni zavodi zadnjemu znižanju še niso razumno sledili. Narodna banka se mora ravnati po položaju denarnega trga in mu ne sme dajati smernic. Šele tedaj, ko bo zasebna obrestna mera padla pod bančno, bo znižanje postalo aktualno.

Upravni svet Narodne banke je sklical občni zbor za 7. februarja. Bilančna dela so dokončana, in je ugotovljeno, da znaša čisti dobiček za leto 1926 11.253.000 pengö. Nadzorstveni svet je bilanco potrdil. Sklenili so, da bodo predlagali 10½% dividendo, to se pravi, 10,5 zlatih kron za delnico.

Sindikati erdeljskih ogrskih denarnih zavodov je sklenil ustanoviti denarni zaved v Bukarešti. To so zavodi, ki so sicer v Rumuniji, kojih lastniki so pa Ogrji. Namen novega zavoda naj bi bila okrepitev zvez erdeljskih denarnih zavodov z gospodarstvom Stare Rumunije in poživljenje vsega kreditnega prometa. Novi zavod bo v ozkih stikih z rumunsko Narodno banko, hkrati bo pa v zvezi budimpeškimi denarnimi zavodi in bo z njih pomočjo izvedel velike kreditne transakcije ter se bo udeleževal na rumunskih industrijskih podjetjih.

Položaj ogrske mlinske industrije se je še nadalje poslabšal, in so morali budimpeški velemlini začeti z omejitvami v obratovanju. Nekateri mlinski obrati polnoma ustavili, drugi pa delajo na teden samo en dan ali dva. Tudi položaj na domačem trgu je neugoden, ne samo na eksportnem.

Ogrski denarni zavodi so na novo ugotovili pogoje za lombardno kreditno kupčijo. Lombardne kredite nakazujejo sedaj že po 8%, in sicer do 75% tečajne vrednosti lombardiranih efektov. V finančnih krogih upajo, da bodo z clajšanjem lombardne kupčije dosegli poživljenje borznega prometa.

Ker so se pogajanja glede priključitve oziroma fuzioniranja budimpeške podružnice Anglobanke s splošno ogrsko kreditno banko razbila, bodo spremenili budimpeško podružnico bivše Anglo-Austrian Bank Ltd. v podružnico Anglo International Bank-e.

V strokovnih krogih opozarjajo na upodni razvoj tekstilne industrije in na lepo bodočnost v tej industriji investiranega kapitala. Ustanavljajo se

zmeraj nove tovarne; industriji pa zijo danes že na to, da se pri novih ustanovitvah interesi za obstoječo produkcijo upoštevajo. Smejo nastati samo take tovarne, ki izdelujejo blago, ki ga deslej na Ogrskem še niso izdelali. I računjo z gotovostjo s tem, da bo ogrska tekstilna industrija tekom treh let popolnoma lahko krila domačo potrebo in da bo potem tuji tekstilni uvoz čisto pomehal. Inozemska tekstilna industrija more zdržati konkurenco z ogrsko industrijo le še s težavo, kajti ogrska industrija se je tudi kvalitativno zelo visoko dvignila. Pripominjamo, da ni imela Ogrska pred vojsko skoraj nobene tekstilne industrije in da je v zameno za poljedelske pridelke uvažala skoraj vse blago iz Avstrije (Dunaj, Češka, Moravska, Šlezija).

Stare kronske bankovce jemljejo sukcesivno iz prometa. Veliki bankovci, 500.000 in 1 milijon kron, ostanejo v prometu najbrž do jeseni, ker bodo na Nemškem naročeni bankovci po 1000 pengö izgotovljeni šele v septembru in bodo šele tedaj prišli v promet.

ANGLEŠKA IN FRANCOŠKA INDUSTRIJSKA KONFERENCA.

V decembru so se sešli nemški in angleški industrijci. V zvezi s tem namestila sedaj angleška industrijska zveza, da priredi se danek francoskih in angleških industrijev v Londonu. Angleži so Francoze povabili; in če bodo ti sprejeli, se bo vršila konferenca v začetku marca. Razmotrivali bodo vprašanja, ki so za obe državi v skupno korist, na primer dvojno obdavčenje, carina itd. Dalje bo prišlo na vrsto vprašanje kooperacije v različnih industrijah obeh dežel, zlasti glede izenačenja plač, stroškov in prodajnih cen.

NARODNA BANKA IZTOŽUJE LOMBARDNA POSOJILA NA OBVEZNICE AVSTRO-OGRSKEGA VOJNEGA POSOJILA.

Podružnica Narodne banke v Velikem Bečkereku se je postavila na stališče, da je pravna naslednica bivše Avstro-ogrskoe banke, vsled česar so osebe, katerim je bivša podružnica avstro-ogrskoe banke lombardirala avstrijska ali ogrska vojna posojila, dolžna njej povrniti dovoljena lombardna posojila. V tožbi, katero je vložila proti lombardnim delnikom te vrste, zahteva navedena podružnica plačilo po relaciji 1 Din = 4 krone. Prizadeti ugovarjajo, češ, da obveznice niso prevzeli in da je kasacijsko sodišče odločilo, da na vojna posojila dovoljeni lombardi niso osebni, ampak stvarni dolg, za čigar kritje se sme porabiti edino obveznica vojnega posojila. Od izida njenih tožb je odvisno, kako bodo postopale glede lombardnih posojil druge podružnice Narodne banke. Ako podružnica tožbo dobi, bodo začele tudi ostale podružnice Narodne banke izterjavati na vojna posojila dovoljena lombardna posojila. V javnosti se splošno oboja pričakuje Narodne banke, ki bi povzročil osebam, katere so bile brez primernih sredstev, a so pristigle po raznih okolnostih podpisale vojna posojila, ogromno škodo.

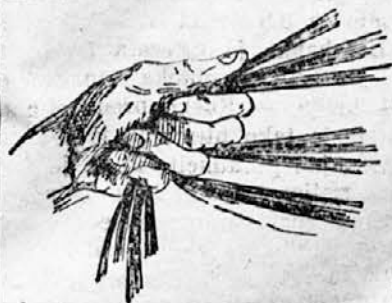
Trgovina.

Za znižanje poštne za trgovske cenike. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se je v mesecu decembru 1926 zavzela za znižanje poštne za trgovske cenike na izmero, ki še sedaj velja za knjižne oglase. Ministrstvo pošte in brzojava je na to akcijo obvestilo zbornico, da navedenega znižanja za enkrat še ne more uveljaviti, pač pa obdrži zadevo v evidenci in čim nastane možnost za znižanje, bo to tudi izvršilo.

Trgovina s koruzo v Italiji. Italijanska trgovina s koruzo nam nudi zelo zaletno lice. Italija je pridelala zelo mnogo koruzo, radi tega so ponudbe domačega blaga na tujih trgih precej obilne in izpodbivajo na ta način s trgov inozemsko blago. Opaža se letos še drugo dejstvo, ki zelo ovira uvoz inozemske, predvsem jugoslovenske koruze. Srednja Italija ljer je prasišerica celo razvita, je nabavljala v prejšnjih

tako nujna je reforma pisarniške službe, ki bi se morala paralelno izvršiti ne samo v večji meri, nego se že vrši v posameznih strokah naše administracije in nego to predvideva uradniški zakon in odredba o njihovi razvrstitvi. Neoporečno funkcioniranje arhiva, protokola, knjigo- in računovodstva in vse druge pomožne službe so prvi in neobhodni pogoji za provedbo čisto tehnične strani zunanje službe. Ta reforma se bo dala lažje izvesti, ker bo to osebje več ali manj najti med množičnimi zaupanja vrednimi vpokojenci bivše avstro-ogrskoe službe, ki so vse svoje življenje prebili v arhivih in med protokoli, in imajo za to potrebne izkušnje.

Vse napredne države streme za tem, da v zunanjem ministrstvu namestijo najmodrejše, najinteligentnejše, najspretnije organizatorje in upravnike, ki dajejo navodila in sprejemajo predloge, po poslastih in konzulatih pa najaktivnejše, najspretnije in najsposobnejše izvršilce, ki po dobljenih navodilih te ideje čim hitreje in popolneje uresničujajo. Le tedaj bodo ti organi zunanje službe oči in del mozga države, ki morajo vse zaznati in vse ukreniti, da odvrnejo od domovine nevarnost, da zapade v ekonomsko ali politično robstvo drugih držav.

ORGANIZATOR D. Z. O. Z.

Tvornica pripomočkov za organizatorično tehniko in umno gospodarstvo.

CELJE - LAVA 9.

Tvorniško izdelovanje pripomočkov za celokupno trgovsko, industrijsko in obrtno knjigovodstvo po modernih preizkušenih sistemih. strokovno vpeljavanje teh sistemov.

Oddelak: Moderna mehanična delavnica.

Oddelak: Galvanizacijska naprava za ponikljanje pobakranja itd.

Tvorniško izdelovanje najmodernejših kartotek in registratur za vse vrste obratov. -- Strokovni nasveti.

ZANTEVAJTE PROSPEKTE IN PREDGOBO SISTEMOV.

letih posebno pa lani ogromne količine umetno sušene koruze, katero je porabljala za prašičjo krmo. Pomanjkanje denarja in veliko padanje prašičjih cen napravljajo italijansko prašičjerejo nerentabilno. Radi tega koljejo prašiče nepilane. Ni mogoče predvideti, kako dolgo bo to trajalo, na vsak način pa prizadeva inozemska mast in svinjina italijanski prašičjereji težke udarce.

Odstotki sedanjih svetovnih cen v primeri s cenami

	v jun. 1914	v dec. 1925
pšenica (amerik.)	+ 131%	- 15.3%
rž	+ 87%	- 9.3%
ječmen	+ 56%	+ 1.8%
oves	+ 16%	- 9.9%
koruza (La Plata)	+ 16.5%	- 18.7%
lumpir	+ 105%	+ 38.6%
riž	+ 120%	+ 0.3%
sladkor	+ 56%	+ 44.3%
goveje meso	+ 15.5%	- 3.7%
slanina	+ 55.5%	- 25.2%
kava	+ 107.2%	- 9.5%
premog (angl.)	+ 55%	+ 41%
železo (angl.)	+ 125.5%	+ 74.2%
bombaž	- 4.1%	- 35.7%
volna	+ 25%	- 10.1%
svila	+ 30%	- 14.5%

Italijanske akcijske družbe. V lanskem decembru so na novo ustanovili v Italiji 138 delniških družb z glavnico 49.5 milj. lir; 89 družb je zvišalo svojo glavnico za 405.3 milj. lir, 41 družb z glavnico 25.5 milj. lir se je razdružilo, 24 družb je zmanjšalo svojo glavnico za 25.2 milj. lir. Netoinvesticije v decembru izkazuje torej znesek 354.6 milj. lir. Ves v italijanskih delniških družbah naloženi kapital se je v preteklem letu zvišal od 36.3 na 39.8 milijard lir, torej za 3 milijarde in pol. V letu 1925 se je delniška glavnica zvišala za 8 milijard lir. Skupna vsota 40 milijard lir pomeni ogromno naložbo kapitala.

III. mednarodni kožarski sejem v Milanu. Od 22. do 29. t. m. se vrši v Milanu III. mednarodni sejem kožarske industrije. Obenem s sejmom se vršijo dnevni kongresi vseh panog kožarske industrije. Posetnikom velje opozoriti na dolžene tarifne clajšave. Interesanti dobi podrobna pojasnila v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Ogrsko žito. Položaj na ogrskem žitnem trgu je zelo neugoden. Povpraševanje domačih konsumentov je minimalno, tuji kupci se pa za ogrsko žito sedaj sploh ne zanimajo, ker na evropskih trgih ne morejo konkurirati. Ogrsko žito je za 25 do 30 odstotkov dražje kot ameriško in ga ni mogoče prodati. Beremo, da leži v javnih ogrskih skladiščih več kot 3000 vagonov pšenice, ki je ne morejo placirati.

Nemški in angleški delež na svetovni trgovini. Polovico evropske trgovine je v rokah Angležev in Nemcev. V letu 1924 (1923) je znašal v milijonih dolarjev v 25 evropskih državah uvoz 16.653 (18.638) in izvoz 13.260 (14.574). Na uvozu je udeležena Nemčija z 2170 (2953) in Anglija s 6643 (6388), na izvozu pa Nemčija z 1560 (2094) in Anglija z 4156 (4479). V svetovni trgovini (v 55 državah = približno 90%) se je v letu 1924 (1923) izvozilo blaga za 26.531 (30.207) milijonov dolarjev. Na svetovni trgovini participira Amerika (12 držav), pri izvozu leta 1924 (1923) z 6759 (6334) in pri uvozu z 7423 (6047) milijonov dolarjev.

Češki hmelj. V novembru 1926 so eksportirali iz Češkega 50.857 stotov hmelja (stot je 50 kg), uvezili so ga pa 1213 stotov. V Nemčijo je šlo nad 30

stotov, v Avstrijo 6000, na Poljsko in Ogrsko po 2000, Švedsko 1900, Švico 1200 itd. Najboljša odjemalka je, kakor vidimo, Nemčija. Od začetka hmeljske sezijske 1926/27 je nakupila že 65.000 stotov; to je več kot znaša ves nemški pridelok hmelja leta 1926. Leta 1925 so izvezili v novembru samo 23.800 stotov.

Industrija.

Anglija se zanima za naš svinec. Kakor se poroča iz Beograda, se Anglija dalje časa zelo zanima za naš svinec. Ako se bo izkazalo, da bi bili Angleži dobri odjemalci svinca, se bo lahko naša produkcija svinca znatno povečala, ker so dani tu za nas vsi predpogoji.

Krupp. Večkrat smo brali, s kakšno veliko zgubo dela Krupp. Sedaj beremo iz govora nadzornega sveta Kruppa von Bhlen, da so obrate ponovno racionalizirali in jih tako boljše izrabili, da bo pa treba napraviti še več, če hočejo ohraniti v prvi vrsti jedro zdravo. Dobička tudi lani ni bilo nobenega, temveč so izkazali zgubo 2.1 milij. mark, kar je pa jako malo v primeri z letom 1925, ko je znašala zguba 15.3 milij. nov mark.

Mednarodni železni kartel in Srednja Evropa. »Exceler« parača, da se je sklenil med mednarodnim železnim kartelom in med srednjeevropsko železno industrijsko skupino — Avstrija, Ogrska, Češkoslovaška — dogovor, ki bo najbrž dovedel do priključitve te skupine kartelu v februarju. To ni jekleni kartel, o katerem smo že toliko pisali in glede katerega je sporazum že davno dosežen, temveč res železni kartel. Srednjeevropskim deželam so naložili 2.100.000 ton produkcije na leto. Pogajanja z Angleži še niso dovedla do zaključka.

Francoska avtomobilna industrija. — Francoska industrija avtomobilov se je v zadnjem času glede produkcije zelo omejila. Eksport v inozemstvo nazaduje. Nekoliko časa so živele tovarne še od naročil, ki datirajo iz inflacijske dobe. Sedaj silijo Francozi ven v inozemstvo, Citroen ustavlja tovarne v Nemčiji in Rusiji, (Berlin, Köln itd.). Povsod pada prodaja, da se morajo produkcijski stroški omejiti; fuzijski in koncentracijski načrti plavajo po zraku, konkretnega se pa ni še nič učenilo. Sicer se je pa v zadnjih letih produkcija zelo dvignila; na koncu leta 1925 je bilo na Francoskem nekaj nad pol milijona motornih vozil, na koncu leta 1926 pa 1 milij. 56.000; med njimi je bilo 585.000 osebnih avtomobilov, 165.000 motornih koles, 290.000 tovarnih avtomobilov, 16.000 pa omnibusov itd.

Rumunska petrolejska industrija. Leta 1926 je bilo v rumunski petrolejski industriji zaposlenih 225 družb z glavnico ca. 8520 milijonov lejv. Domačih družb je bilo 159, njih glavnica je znašala 7900 milijonov lejv. Angleških družb je bilo 20, njih glavnica 214 milijonov; francoskih, belgijskih in italijanskih je bilo 32, glavnica 303 milijonov; holandske so bile 4, glavnica 7 milijonov 200.000. Eksport v prvi polovici leta 1926 je znašal 178.000 ton surove nafte (v prvi polovici leta 1925 46.000), 231.000 ton petroleja (149.000 ton), 163 tisoč ton bencina (131.000) in 16.000 ton mineralnega olja (19.000). Razen pri zadnji postavki je izvoz povsod zelo narasel; v prvi vrsti skoraj za 200 odstotkov, v drugi za 55%, v tretji pa za 24 odstotkov; torej prav ugoden razvoj.

Elektrifikacija Rusije. Ruske elektrarne dajo sedaj na leto 2846 milijonov

KW ur napram 1945 milijonom pred vojno. Prav posebno pomembno v tem razvoju je bilo preteklo leto. Dokončane in deloma tudi že obratovane so bile 4 elektrarne s 56.000, 16.000, 32.000 in 20.000 KW. Zadnja je leningrajska. Dalje so razširili in izgradili pet drugih elektrarn. Vse gre natančno po začrtanem programu.

Davki in takse.

Donos monopolov. Od 1. aprila do 31. oktobra 1926 je znašal donos monopolov 1515 milj. Din, ki se na posamezne monopolne predmete razdeli sledeče: tabak 1070 milj., sol 197 milj., petrolej 81 milj., vžgalice 84 milj., cigaretni papir 88 milj. in razni dohodki 3 milj. dinarjev. Napram proračunu so prejeli za 25.6 milj. Din višji, nego se je pričakovalo. Višji donos izkazuje tabak (55.7), petrolej 4.3), in cigaretni papir (3.3), za proračunom pa je zacelal donos soli (za 26) in vžgalic (0.5) ter razni dohodki (1.1).

V Avstriji se plačujejo davki samo po pošti. Minister za finance na Dunaju je odredil, da davčni uradi na Nižnjem Avstrijskem od 1. januarja 1927 ne smejo več sprejemati plačil v gotovini. Vsi davki, takse in druge dajatve se morajo plačevati izključno pooblaščenim hranilnicam ali v žiroprometu Narodne banke.

Denarstvo.

Občni zbor Narodne banke. Na zadnji seji upravnega odbora Narodne banke v Beogradu je bilo sklenjeno, da se vrši občni zbor delničarjev Narodne banke 6. marca t. l. Na dnevnem redu obnegega zbora so tudi volitve izstopivših članov upravnega odbora na mesto pokojnega dr. Karla Trillerja in volitev člana nadzorstva na mesto izstopivšega g. Dragutina Hribarja, predsednika Zveze industrijcev za Slovenijo.

Bodenkreditanstalt — Unionbank. — »Berliner Börsenkurier« piše: »Larska fuzija Kreditnega zavoda in avstrijske podružnice Anglo-avstrijske banke ter sedanja zveza Bodenkreditanstalt — Unionbank so zunanji in značilni znaki novega gospodarskega razvoja v Avstriji. Veliko je žrtve za gotove krge, a z ozirom na prospeh vsega gospodarstva je to neobhodno potrebno.«

Koliko znaša obtok bankovcev na osebo v posameznih državah. Glasom statistike, ki jo je izdelala avstrijska Narodna banka, je v posameznih državah odpadlo na osebo: v Združenih državah 62.7 dolarjev, v Švici 54.2 dol., v Franciji 45.6 dol., v Nemčiji 22.9 dol., v Italiji 22.1 dol., v Avstriji 21.8 dol., v Češkoslovaški 19.1 dol., v Jugoslaviji 12.6 dol. in v Poljski 3.4 dol. Razun Poljske ima torej Jugoslavija relativno najmanj bankovcev v obtoku.

Nemški dolгови v Ameriki. V uradnih ameriških finančnih krogih govori, da je državna uprava resno v skrbih glede višine vsot, ki so jih najele nemške države in nemška mesta v Ameriki. Trgovski urad poroča, da znaša skupna vsota nad 328 milijonov dolarjev; leto prej je znašala 121,820.000 dolarjev. Generalni agent reparacij, Parker Gilbert, je na nekem zborovanju dejal, da je imelo prizadevanje nemške vlade za omejitev inozemskih posojil nemških držav in mest le omejen uspeh.

Holandski eksport kredita. V preteklem letu se je holandski eksport kredita na novo dvignil. Skupni znesek emisij je dosegel veliko vsoto 915 milijonov holandskih goldinarjev. Znesek inozem-

skih dolgov, v Amsterdamu emitiranih, je dosegel vsoto 284 milijonov goldinarjev; to se pravi 60% novih emisij. Nekaj o plovici so bila dolarska posojila.

Italijanski kapital na Albanskem. Kakor poroča posebni poročevalec rimskega »Giornale d'Italia« iz Tirane, se bo vršila v najrajšem času v Rimu izmenjava ratifikacijskih listin transke pogodbe. V najbližnjih dneh, pravi poročevalec, bo prispel v Rim albanski poslanik Gemil-beg Dino, ki se je včeraj vkrcal v Draču. Ko bodo izmenjane ratifikacijske listine, odpotujeta albanska poslanika iz Rima in Pariza v Zenevo, kjer bosta vložila pogodbo pri tajništvu Društva Narodov. V nadaljnjem poroču omenjeni poročevalec o nevarnosti novih vojaž v Albaniji, v kateri vlada trenutno mir. Da preproči novo vstajo, mora albanska vlada izvesti, po poročevalčevem mnenju, celo vrsto reform in oni program javnih del, kakor sta si jih začrtali in nameravata izvršiti v mladi republiki Narodna banka in pa družba za gospodarstvi povzdig Albanske (Svea). Prva je sicer mednarodni zavod, toda s pretežno italijanskim kapitalom, poslednja pa je čisto italijanska podjetje.

Amerika dajavka denarja. Statistika pravi, da je dala Amerika lani za 1906.7 milij. nov dolarjev novih inozemskih posojil. Na Evropo pride 812.6 milijonov, to je 43 odstotkov, 500 milijonov so dali Kanadi, 102 milijona Južni Ameriki, 115 milij. nov Srednji Ameriki. Od evropskih posojil pride na Nemčijo 54.3%, od vseh posojil pa 23%, torej slaba četrtina. Javnih posojil je dobila Nemčija 94.5 milijonov, nemške družbe so pa dobile 348.4 milijonov.

Ukinitev devizne naredbe v Avstriji. Z naredbo z dne 18. decembra 1926, ki je stopila v veljavo dne 27. decembra 1926, so razveljavljene v Avstriji vse omejitve glede trgovine in prometa z inozemskimi plačilnimi sredstvi.

Promot.

Ameriške železnice. Trgovska komisija je izračunila, da je imelo 168 ameriških prvorazrednih železnic v mesecih januar—oktober 1926 nad 5363 milijonov dolarjev brutodohodkov (leto prej 5132 milijonov), netodohodkov pa 1456 milijonov (1322 milj.). Po odpisu davkov in rent je ostal netoprihodek v znesku 1035.5 milj. dolarjev, leto prej pa 937 milijonov.

Svetovna plovba. V zadnjem četrtletju leta 1926 se je po Lloydovem registru gradilo 476 trgovskih ladij z vsebino 1.920.000 registrirton. Napram isti dobi leta 1925 je gradba nazadovala za 126.000 ton. Motornih ladij je bilo za 920.000 ton, parnih pa 1 milijon ton. Vidimo, kako motorne ladje napredujejo. Velika Britanija je gradila ladij za 700.000 ton, Nemčija za 210.000 ton, Italija 240.000, USA 150.000, Holandska 150 tisoč, Francija 140.000. Pri Nemčiji je treba omeniti, da velika naročila zadnjih tednov v gornji številki še niso upoštevana.

RAZNO.

Anketa o beračih. V posvetovalnici mestnega magistrata se vrši v petek 21. januarja ob 1. uri dopoldne anketa merodajnih faktorjev, ki bodo premočevali vprašanje omejitve beračenja.

Razstava za brezžično telegrafijo in telefonijo. V Comu (Italija) se vrši od maja do oktobra t. l. mednarodna razstava za brezžično telegrafijo. Razstava se priredi v počastitvenju spomina A. Vella, v priliki prve 100 letnice njegove smrti. Spored razstave je interesantom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Privredni adresar. Zagrebška trgovska in obrtniška zbornica je sestavila in izdala v lastnem založništvu zelo obširen in pregledno sestavljen adresar trgovskih, industrijskih in obrtniških podjetij, ki predstavlja najlepši kazipot skozi kupčijsko in industrijsko podjetnost Hrvatske. Adresar stane 100 Din in se dobiva pri Trgovski zbornici v Zagrebu.

Papir iz slame. Zedinjene države in Kanada imajo velike količine slame. Dolej se je izdeloval iz slame samo trd dobel ovojni papir. Pred kratkim se je pa posrečilo Francozu De Veineju izde-

lati iz slame dober časopisni papir. Ta papir je nekoliko bolj siv kakor navadni papir. V Kanadi se že gradi sedaj velika tovarna, ki bo izdelovala papir za časopise iz slame. Če se pomisli, koliko množine grede v Severni Ameriki samo za časopise, koliko gozdov se uničuje leto za letom samo v ta namen, potem je nova iznajdba izredne važnosti.

Svetovna produkcija pepelika. Profesor Reux je predložil par.ški akademiji delo dveh učenjakov o svetovni produkciji pepelika ali dugaste soli. Avtorja hotela ugotoviti, če bo ostal ta svetovni trg še nadalje v rokah Francije in Nemčije. Prišla sta do zaključka, da bosta na podlagi zadnjega dogovora tj. dve državi se za več let naprej gospodarici tega svetovnega trga. Nebena druga država sveta nima tako velikih skladišč in ne more dati pepelika po tako nizki ceni kakor alžaska nahajališča v Franciji in nahajališča v Nemčiji. Vrh tega pa moreta Francija in Nemčija zvišati produkcijo v tako veliki izmeri, da bosta lahko zadostili vsem zahtevam svetovnega trga, pa naj bodo še tako velike. Vsi napori drugih držav, da bi Nemcem in Francozom izvile monopol, so ostali brez uspeha.

Bremen. S 14.450.000 netoregistriranih je dosegel laniški promet v Bremenu rekord in je prekosil leto 1925 za 23%. Mora se pa upoštevati, da je laniški nadvse ugodni razvoj samo posledica angleškega štrajka; brez tega štrajka bi bil promet najbrž manjši kot leta 1925. Pri tem opozarjamo, da je bil plovni promet Antverpa lani za 52% večji kot leta 1913, promet Rotterdam pa celo za 66% večji.

Gospodarske vesti. Občni zbor banke Anglo-Austrian je sklenil, da banka protovoljno likvidira, in je določil, da dobi vsak delničar za štiri akcije te banke eno akcijo banke Anglo International. O sklepih bo obravnaval še en zbor, ki bo zboroval 11. februarja. — **Izvozna carina za žito in moko na Poljskem** je stopila 14. t. m. v veljavo; ministriški svet jo je določil s 15 zlati za 100 kilogramov. List »Robotnik« je proti temu silil in pravi, da bi bila edino sredstvo proti podraženju žita brezpogojna prepoved izvoza. — Glavnične nal. zbe italijanskih akcijskih družb so znašale v letu 1926 ca. 3.5 milijarde lir, v letu 1925 pa ca. 8 milijard. — V prvih treh četrtletjih preteklega leta so znašali davki v Nemčiji 378 milijonov mark več kot je bilo preračunljeno. V prvi april-december je znašala mesečna povprečnost 588 milijonov mark; preračunljena je bila pa na 546 milijonov. — Kakor na Češkoslovaškem se je tudi na Nemškem čokolada podražila. — Tudi na Japonskem se ustanavljajo karteli; sedaj bodo ustanovili kartel surove svile,

v svrhu »stabilizacije cene«. — Nemška zveza za eksport sladkorja je določila 6 odstotni eksport sladkorja, v celoti do 12%. — V decembru so porabili v Ameriki 600.000 bal bombaža, v decembru leta 1925 pa 575.000 bal. Zaloge cenijske na 1.706.000 bal. — Nemški koncern linoleja je od 16. t. m. naprej sklenil znižanje cen, ki gre do 14%. — Londonska Westminster Bank ima 2 milijona 610.000 funtov čistega dobitka; izplačala bo 20 oziroma 12% odstotno dividendo v znesku 1.300.000 funtov. — V Bularešči se vrši cela vrsta pogajanj v svrhu poenotenja v odplačevanju rumunskih inozemskih dolgov. — Podpisovanje za italijansko fašistovsko ali liktorsko posojilo je zaključeno. Finančni minister Volpi je poročal Mussoliniju o uspehu, ki je večji kot so pričakovali. Država je mislila na dve milijardi in eno četrtino, podpisane so pa tri milijarde in pol. — Finančni položaj nemških mest je zelo slab, čemur je v prvi vrsti krivo na mesta odloženo skrbstvo za občno blaginjo. Samo pruska mesta, ki štejejo nad 50.000 prebivalcev, so zaključila leto 1926 z deficitom 120 milijonov mark. — Vlaga pri praški Mestni hranilnici rastejo hitro; od 1. do 15. t. m. je bilo vlag za 17 milijonov Kč več kot dvigov. — **Allg. Deutsche Creditanstalt** v Leipzigu zviša kapital od 26 na 40 milijonov mark. — Kljub raznim demantiem pričakujejo na Angleškem v kratkem znižanje obrestne mere. — Novi guverner rumunske Narodne banke, za dobo 7 let, je Dimitrij Buzilanu, jako premožen posestnik, hkrati pa bančnik in podjetnik. — Te dni se bodo zopet pričela pogajanja za pristop Poljske k mednarodnemu jeklenemu kartelu. — V nemški industriji rjavega premoga so se pojavili prvi znaki krize. — Rumuni bodo revidirali izvozne takse za žito. — **Poljski proračun** za leto 1927/28 je aktiven; izdatki so določeni na 1.982.000.000 zlatov, dohodki pa na 1.986.000.000 zlatov; preostane torej še znesek 4 milijonov zlatov. — Zadnjič smo pisali, da se bo z dunajsko Bodenkreditanstalt fuzionirala tudi Splošna prometna banka. Pogajanja so že toliko napredovala, da so določili že izmenjalno število akcij; za 11 akcij prometne banke, bodo dali 2 akcije Bodenkredita. — Avstrijska Narodna banka je znižala obrestno mero od 7 na 6½%. — V prvi januarjski polovici se je število brezposelnih na Dunaju dvignilo za 1.000 na 95.000. — Banca d'Italia je imela 31. decembra 1926 v obtoku 18.162 milj. lir. — Poljaki so ustanovili zaenkrat kartel parafina. Pogajanja o petrolejskem kartelu so odložili do 1. februarja. — Po svetu. Upravi svet Poljske banke bo predložil občnemu zboru, ki se bo sestel 10. februarja, naj se iz čistega do-

bitka dotira rezervni fond z 1.370.000 zlati, 10 milijonov naj se izplača kot 10 odstotna dividenda, 173.000 zlatov se prenese na novi račun. — »Vreme« poroča, da bomo dobili v Newyorku stabilizacijski kredit v višini 10 milijonov dolarjev. — Mednarodna zveza žice je sklenila, da ostanejo dosedanje eksportne cene nespremenjene. — Ogrri so napravili nov načrt akcijskega prava in ga bodo v pomladi predložili parlamentu. Ena najvažnejših točk je določitev najmanjšega zneska temeljne glavnice delniških družb. Nove odredbe bodo šle tudi delniške manjšine; kder bo imel veliko glavnice, bo imel pravico do sedeža v upravnem svetu. — Iz Češkoslovaške prihajajo poročila, da so naročila na premož rapidno ponehala. V nekaterih premožovnih okrajih delajo samo 4 do 5 dni na teden in se bojijo, da bo treba delo še bolj omejiti. — Češkoslovaške trgovske zbornice so poslale vsem svojim članom obsežne vprašalne pole, iz katerih hočejo izvedeti mnenje industrije, obrti in trgovine v vprašanju eksportno-kreditnega zavarovanja. — Velesejem v Lyonu bo trajal od 7. do 20. marca. Razstavilo bo ca. 20 dočel. — Pri Černovicah v Bukovini bodo zgradili veliko tovarno sukna opremljeno s popolnoma modernimi stroji. — V decembru vpejano zvišanje carine v Italiji se tite konj, železnih in jeklenih cavi, železne oprave, blaga iz pločevine in poljedelskih strojev. — Število razstavnikov na 13 doseganjih praških velesejnih tržišč okoli 28.3000 tvrdk; med njimi je bilo nad 16% inozemskih tvrdk. Število poselnikov cenijske na 3 milijone. Prihodnji sejem se bo vršil od 20. do 27. marca. — Ker se je položaj na dunajskem balenem trgu spremenil, je mednarodni sindikat bakra zvišal cene od 13.50 na 13.62½ centa. To zvišanje je prvo, odkar sindikat obstoji. — Nemška produkcija železa je bila lani manjša kot v letu 1925. Leta 1925 so producirali 10.8 milj. ton surovega železa, lani pa 9.64 milj. Upoštevajoč sedanje ozemlje Nemčije začeta produkcija za 11.6% za leto 1913. — Vemo že, da so osnovali Angleži lastno sladkorno industrijo. Sedaj gradi angleško-holandška finančna skupina že 15. tovarno, prirojeno za predelovanje 1200 ton pesa. — Poljski ministriški svet je sklenil, da bo veljala izvozna carina za žito samo do 1. marca, in sicer v višini 15 zlatov za 100 kg rži ali moke. Debata je bila zelo živahna, ker je bil poljedelski minister energično proti izvoznim carinam. — Lani so šle cene bombaža zelo dol; letos v decembru so se pa utrdile, in traja utrjevanje še kar naprej. — Iz nove ogrske produkcijske statistike posnemamo, da je pridelek Ogrske leta 1926 znašal za 60 milijonov kron za pri-

delkom leta 1925. Število živine je zadovoljivo za 3.8 do 4.6%. — Avstrijska Narodna banka je izkazala 7. jan. 875 milijonov šilingov obtoka bankovcev in 55.8% kritja. — Ruska produkcija petroleja raste tako hitro, da je prekosila že predvojno produkcijo in da je že zopet na tretjem mestu; tako je povedal na nekem zbiranju predsednik petrolejskega sindikata Serabronski. Napram letu 1913 se je eksport nafte skoraj podvojil. Okoli 90% vsega eksporta je prišlo v letu 1925/26 na evropske dežele, največ v Nemčijo. — Izšel je 60. letnik znanega dela »Compass«. — Rusi nameravajo zgraditi veliko vodno napravo ob brzicah Dnjepra. Za zgradbo se pogajajo nemške in ameriške tvrdke.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 14. jan. 1927 se je pripeljal 77 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 7—9 tednov stari, komad 150—200, 3—4 mesece 250—350, 5—7 mesecev 400—450, 8—10 mesecev 500 do 550. 1 kg žive teže 9.50—10, 1 kg mrave teže 15—16 Din. Prodalo se je 54 komadov.

Položaj žitnih tržišč v Italiji je tudi v zadnjih dneh v pravejši meri podvržen oscilacijam tujih valut. Kljub temu opazimo, da tudi Italija ni naklonjena sklepanju kupčij za preveč oddaljene mesece. Milska industrija se večinoma omejuje le na kritje najnujnejših dnevnih potreb. Povprašuje se radi znanega zakona o reševanju moke na 82% izključno le po prvovrstni pšenici z visoko specifično težino. Zadnje cene ameriške pšenice različnih izvorov so se gibale med L 187 do 190 franko železniška postaja Benetke. Madžarsko blago notira v relaciji Postojna dolarjev 6.15 do 6.20, a jugoslovenska dinarjev 385 do 340.

DOBAVA, PRODAJA.

Debave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe za dobavo 1100 polsteklene-ga papirja ter 10 ton bukovega oglja, do 25. januarja t. l. za dobavo 1000 brezovih metel ter za dobavo 100 kg vrvičastega stena, do 28. januarja t. l. pa za dobavo raznega orodja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelu te direkcije. — Direkcija državnika v Velenju sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe za dobavo 800 kg cilindrovo ter 1000 kg strojnega olja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
posrežba!

Zahtevajte cenik!

VINOCE

TOVARNA

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana
nudi

naifinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega
vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino iz

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo
v vseh opreman.

Istočasno pletilni stroj DUBIED

Pouk v voženju in vzdrževanju.

Velikotirna garancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

glavni praznovnega spomenika.

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

prilporeča

špecerijsko
blago

raznovidno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovidno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave z
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Se priporoča za tisk
vseh trgovskih,
obrotnih, industrijskih
in uradnih tiskovin.
Lastna knjigovoznica
TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige,
brošure, cenike,
tabele, statute, va-
bila, letake, lepake,
posetnice l. t. d.
TELEFON ŠT. 552